

Delavec izhaja vsak petek z datumom naslednjega dne. — Naročnina za celo leto K 5.20, za pol leta K 2.60, za četrt leta K 1.30. Posamezna številka 10 vin. Naročnina za Nemčijo za celo leto 5 mark, za Ameriko 2 dolarja. Pošiljatve na uredništvo in upravništvo: Ljubljana, Selenburgova ulica št. 6, prvo nadstr.

DELAVEC

Rokopisi se ne vračajo. — Inserati z enostolpnimi petiti vrsticami se zaračunavajo in sicer: pri enkratni objavi po 18 vin., pri trikratni po 16 vin., pri šestkratni po 14 vin., pri celoletnih objavah po 12 vin. za vsakokr. — Za razne izjave itd. stane petiti vrstica 24 vin. — Reklam. so pošt. ine proste. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

1. maj.

Dogodek kakor svetovna vojna, ki streša ves svet v njegovih temeljih, ne more biti brez vpliva na internacionalno združitev delavstva. Še tem bolj, ker je imela tudi internacionala v prvi vrsti namen, da preobrazi ves svet — ne z ognjem in mečem — pač pa z najbolj na široko zasnovanem delu na gospodarskem in kulturnem polju. Svetovna vojna je pomandrala začetke tega dela, razcepila je prej edino družbo mednarodnega proletariata. Ravno prvi majnik, praznik zavednega, v svojih organizacijah zasidranega delavstva, je najbolj primeren dan, da si pokličemo z vso močjo v našo socialistično zavest pravi pomen in namen internacionala. Saj smo ob tem dnevu v preteklih letih vedno iznova izrekli svojo obljubo, da ne mirujemo prej, dokler se ne otresemo kapitalističnih spon, ki niso rezale mukotrpnih ran le mezdinim sužnjem, temveč so ovirale vse človeštvo na njegovi poti do prave kulture. Drugič nam je že usojeno, da se obnavlja prvi majnik v vojni in da ne moremo manifestirati za našo staro pravdo, za svobodo, enakost in bratstvo. Internacionala je utihnila, njeni udje so brez vezi, a brez življenja niso.

Ko so nastopili prvi učitelji socializma in oglašali svetu nov nauk, ki se je zdel enim revolucionaren, drugim zopet popolnoma neizvedljiv, tedaj so skovikali čuvarji črne reakcije in trdega absolutizma v lepi slogi, da je socializem prevara, da je le izrodek prenapetega živčevja. Kako so se zmotili! Prebujena armada je postajala od dne do dne večja, krepkejša. In razvoj gospodarskega življenja je dokazoval od leta do leta, kako pravilno je bil zgrajen teoretični sistem socializma. Po vseh kontinentih, po vseh deželah se je odigraval enaki proces: Napredujoča tehnika, zato vedno večje izkoriščanje in posledice obojega peščica mogotcev in milijarde izkoriščancev. In izkoriščanci v vedno tesnejši zvezi, da se ubranijo krvososov. Ali v teku let so naraščale sovražne sile proletariata. V začetku so bili vznemirjeni le kapitalisti, pozneje se je po-

lastila vznemirjenost vseh plasti družbe in tudi države so smatrale organizirani proletariati za sebi sovražni element. Čim več nasprotnikov pa je imel proletariati, tem večje so postajale njegove naloge, tem večje vprašanj je moral predelati, da je vedel rabiti pravo orožje proti njim. Umevno je, da v obilici teh nalog, ni še mlada socialistična znanost proučila vseh vprašanj tako temeljito, da bi bila imela za vsako, socialističnemu delavstvu škodljivo namero, pripravljen temeljit odpor. In tako je prišlo, da smo bili ob izbruhu svetovne vojne brez navodil.

Zato je bil tudi nastop socialno demokratičnih strank v poedinah deželah popolnoma različen in to dejstvo so izrabili naši vedno čuječi nasprotniki v to, da so se združili v soglasni sodbi: Internationale ni več, mrtva je!

Sodrug! Mrtva ni, le prekinjeno je njeno delo. Volja mednarodnega proletariata je bila v zadnjih letih silna, a nesreča je bila, da ni imel mednarodni proletariati nikjer one moči, ki bi bila odgovarjala tej volji. Meje držav so ga ločile in njegova združitev, ki smo jo vedno poudarjali najbolj ob prvem majniku, je bila le še idejna, a ne dejanska. Velike ideje pa ne umrjo nikdar, to nam dokazuje zgodovina človeštva sto in stokrat. In da bi umrla ideja socializma, ta najglobokejša vseh idej, ta svetla luč v strašni temi kapitalistične družbe? Ta ideja, ki je oživljala na milijone trpečih, ki je pojila vse duše, hrepeneče po človeškem življenju? Ta ideja naj bi bila mrtva? Ne, nikdar, bratje!

Zato pa sodrug, ne dajte se premotiti ne od besed naših starih nasprotnikov, ne od dejanj socialistov, ki niso v skladu z našimi nauki in našim programom, temveč oklenite se še trdnejše pravih, neskajljenih socialističnih nauk, proučite jih še globokojše in sledite neomajno besedam našega Marxa: Proletarci vseh dežel združite se!

ke izpremembe zbornični član pl. Böttinger. Odseg nemškega trgovskega kongresa se je v svoji seji 24. junija 1. 1912. v Kolinu izrekel za uvedbo novega časa.

Misel na uvedbo novega časa se je porodila na Angleškem in je bilo angleškemu parlamentu predloženih že pet zakonskih načrtov, zadnji leta 1913., ki so predlagali tako preuredbo časovnega štetja.

Kakor je torej videti so se na Angleškem kar najresneje oprijeli misli, da naj bi se štedilo s časom. To je namreč prvi in glavni namen te izpremembe. Vse ure, pomaknjene za eno uro naprej, to pomenja, da se vse delo pričinja eno uro prej in konča eno uro prej kot pa sedaj.

Dočim je angleški predlog predlagal za izpremembo časovnega štetja tretjo nedeljo meseca aprila in tretjo nedeljo meseca septembra, je predlagal Böttinger, naj se ta izprememba določi na 1. majnika in 1. oktobra, ko stopata v veljavo poletni, oziroma pozimski vozni red na železnicah. Drugačna

Državna konferenca nemške socialne demokratične stranke v Avstriji.

Na Dunaju se je vršila od 25. do 28. marca t. l. državna konferenca nemške socialno-demokratične stranke, ki so se je udeležili delegati vseh nemških avstrijskih dežel.

Na konferenci se je razpravljalo o socialnem zavarovanju in vojni oskrbi, o avstrijski trgovinski politiki in nagodbi z Ogrsko, o Avstriji po vojni, o cenzuri itd. Konferenca je sprejela posebne resolucije, v kojih se naglašajo, da mora po vojni — pa naj da zaželjeni mir naši državi tako ali tako obliko — vstati iz ruševin nova Avstrija, ako naj ne bo državi usojeno propadanje, a narodom politiško in gospodarsko hiranje in kulturna beda. Resolucije vsebujejo nastopne zahteve:

1) Obnovitev parlamenta po izpremembi volilnega reda po načelih proporcionalne volitve ob že sedaj danem narodnem obmejenju volilnih okrajev in odstranitvi znanih pomanjkljivosti volitvene tehnike. Stvarna izprememba določb o poslovnem redu in poslovanju državnega zbora.

2) Državni red po okrožjih. Demokratska lokalna uprava v nacionalno obmejenih okrožjih, kjer naj, se dosedanja okorna in draga državna in avtonomna dvojna uprava nadomesti po ljudski, od narodnih sporov osvobojeni samoupravi in se tako ustvari mesto za tisto gospodarsko in socialno, sanitetno, humanitetno in kulturno delovanje, ki ga tako nujno potrebujemo za zopetno povzdigo našega narodnega gospodarstva in za telesni in duševni preporod narodov po vojni.

3) Takozvano avtonomijo kronovin, ki se je (tu je par vrstic zaplenjenih) skoro po vseh delih države po nacionalističnem spletkarenju in po kronični obstrukciji izprevrila do javnega pohujšanja, je — dokler te kronovine sploh obstoje — omejiti na neizogibno in znosljivo mero na korist okrožij in narodov. Deželne zbornice je po splošni volilni pravici s proporcionalno volitvijo podrediti kontroli ljudstva: njih finančno upravo — ki je vkljub nedavnemu saniranju po državi skoro povsod razdejana

določitev bi gotovo povzročala velike neprilike. V vozne rede do 30. aprila se mora sprejeti pripomba da je čas prihajanja vlakov 1. majnika za eno uro pozneje; v vozne rede, veljavne do 30. septembra pa pripomba, da so prihodi vlakov od 1. oktobra dalje za eno uro zgodnejši.

Iz enakih vzrokov kot pri nas se pripravljajo tudi na Francoskem na uvedbo enake izpremembe, toda ne samo za poletje temveč sploh za celo leto. Poslanec André Honnorat je vložil v zbornici predlog, da naj bi se 10. t. m. vse ure porinile naprej za eno uro. Predlog je bil sprejet.

Stvar je torej sprejeta že povsod in nikjer ni povzročalo zmešnjav. Tudi pri nas upamo, da ne bo delal novi čas težkoč. S to odredbo se namerava bolj kot dozdaj izrabiti dnevna svetloba v poletnih mescih in pospeševati posebno v sedanjem času potrebno varčevanje razpoložljivih kuril.

LISTEK.

Novi čas.

Kakor znano se uvede tudi v Avstriji novi čas, ali takozvani poletni čas, in sicer za dobo od 1. maja do 30. septembra 1916. To se zgodi na ta način da se pomakne ura 30. aprila ob 11. uri zvečer eno uro naprej in ostane tako do konca septembra 1916. Tam, kjer se razločuje krajni čas od takozvanega srednjega evropskega časa, katerega se drže pošte in železnice, se mora tudi v poletnem času upoštevati ta razlika. Težav ni pričakovati, posebno, ker so ga uvedli med tem tudi v Nemčiji, na Ogrskem, v naših zasedenih ruskih ozemljih in na Balkanu in ker je itak mednarodni promet med vojno dobo omejen, le na najnujnejšo mero.

Na Nemškem so se s tem vprašanjem bavile najprej trgovske zbornice. Meseca septembra je predlagal zbornici uvedbo ta-

— pa je podrediti izdatni finančni kontroli, a predvsem je usodo ljudske šole in nje učiteljev odločiti od finančnega gospodarstva dežel.

4) Po državnem temeljnem zakonu imajo vsa okrožja istega naroda pravice ustanavljati primerne medsebojne zveze za skupno upravo narodnih in kulturnih interesov svojega naroda. Do ustanovitve takih zvez je državne poslance vsakega naroda, izvoljene na podlagi splošne volilne pravice, pripoznavati kot njih zakonito zastopstvo.

Dalje zahtevajo resolucije:

1) Takojšnjo omejitev cenzure na militarične in na vesti, ki se tičejo vojevanja. Temu nasprotno pa je dopuščati razpravljanje o vseh vprašanih notranje in zunanje politike. Nikdar še ni bilo javno izražanje mnenja, pojasnjevalna politika potrebnejša, nego je sedaj, ko smo na razkrižju usode narodov in države.

2) Skrb za žrtve vojne s pravočasno pripravo izdatih sredstev za dostojno preživljanje vojnih poškodovancev, za odškodovanje vseh, ki so zadeti v svoji delavni sili in pridobitveni zmožnosti.

3) Priprave, da se preskrbe neznanski vojni stroški, katerih breme se ne sme naložiti na delavne mase, ki so po žrtvah na imetju in krvi v prvi vrsti in najtežje prizadete. Predvsem je pritegniti posedujoče po izdatnih davkih na vojne dobičke in po progresivnih davkih na imetju in dediščine.

Svetovna vojna.

Enajst mesecev bo, odkar je pokojni italijanski poslanik duca d' Avarna izročil na Dunaju vojno napoved in po tolikem času naznanja italijanski minister „neodrešenih dežel“, „onorevolle“ Barzilai še jako dolgo in težko pot vojne. Lani ob tem času so mislili v Italiji, da pojde vse gladko in hitro in bi bili sedaj, v aprilu 1916, gospodarji obeh bregov Adrije, potem, ko bi bili izvršili ponosen pohod globoko v notranjost Avstrije. Ali kako hitro so bile ustavljene italijanske visokoleteče nade — in Barzilai stoče po enajstih mesecih ter napoveduje še jako dolgo in težavno pot. Sedaj proti spomladi so poskusili Italijani zopet svojo srečo, ali hitro so uvideli, da so slabi in ob dolgi soški fronti ne cveto rožice zmage zanje. Zgodovina enajstmesečne vojne z Italijo nam kaže, da se je že tu in tam posrečilo Italijanom zasesti kako avstrijsko pozicijo, ali za koliko časa, in ako so obdržali katero, je bila neznatna in nerabljiva, ker so jo topovi razrušili. Fronta kaže z naše strani ugodne vpogitve v italijanske pozicije, Italijani jih nimajo in jih ne dosežejo nikdar. Še dolga in težka bo pot...! toži Barzilai. Da, dolga in težka je ta pot, ki vodi Italijo v pogubo.

Dolg je bil boj Italijanov za Col di Lana. Celih 11 mesecev. Zavzetje Col di Lana pomeni za Italijane samo toliko, da so dobili na tej fronti pozicijo, ki bi jim mogla nekoliko pomagati v slučaju ofenzive z naše strani. Drugega pomena nima to osvojenje, ker vsako nadaljne prodiranje bi zadelo na mnogo večje težkoče in težji teren.

Dne 22. t. m. so Italijani, močni eno divizijo, silili proti južnozahodnemu robu Doberdobske planote. Središče boja je bilo ozemlje med Selci in Trzičem. Dne 23. je sovražnik poslal v boj elitne čete. Pa prehitro je grof Cadorna poročal, da je vzel 358 metrov dolg jarek. Prišlo je večkrat do boja moža z možem, ki je bil posebno drugi dan zelo hud, da sovražnik ni dosegel kake posebne izpremembe naše postojanke. Naša fronta je popolnoma nedotaknjena, sovražnik pa odbit. Severnozahodno od Sv. Martina so avstrijski oddelki vdrl v sovražno postojanko, razstreljevali, uničili težke metalce min in se vrnili po izvršitvi te naloge po načrtu zopet v svoje jarke, Vrh Col di Lana so od časa do časa obstreljevali avstrijski težki možnarji.

20. t. m. popoldne je vrglo 7 italijanskih letal 25 bomb v Trst. Ubityh je bilo 9 civilnih oseb, med njimi 5 otrok, 5 oseb je bilo ranjenih. Salezijanski samostan, v kate-rega cerkvi je bilo 500 otrok, je uničen.

V ruskem državnem svetu se je ostro napadlo angleško zatiralno politiko proti zaveznikom. Hristovnikov je rekel, da pomenja nadaljevanje trgovinske vojske bitko, ki jo bide Anglija z zavezniki. Rusija se živahno zanima za nemško-angleško tekmo vanje na svetovnem trgu. Anglija liki vampir izsesava rusko gospodarsko življenje. Rusija mora biti na mirovni posvet gospodarsko pripravljena in mora Angliji zdaj jasno dopovedati.

Rusi so pričeli kopati v Besarabiji ob rumunski meji strelske jarke. Črta se razteza ob reki Prut od Marmornice do Renija. „Minerva“ poroča, da so Rusi, kakor pripovedujejo ruski dezertjerji, izpraznili Novosielico in Bojan in poslali prebivalstvo v notranjo deželo. Kaj naj pomenijo ti načrti?

Na severnem bojišču nič novega. Na vzhodnem bojišču, jugovzhodno od Garbu-novke se je zopet z velikimi izgubami ponesrečil neki ruski napad. Neka nemška letalska flotilja je z očitno dobrim uspehom napadla železniške in strojne naprave v Molodečnu.

Balkansko bojišče. Nobenih posebnih dogodkov. — Na neko predmestje Sofije v Bolgariji je vrgel neki sovražni aeroplan, ki je priplul iz južnovzhodne smeri, iz zelo velike višine dve bombi. Ena bomba je padla na neko šolo, druga na neko malo hišo. Povzročena škoda je popolnoma neznatna. Človeških žrtv ni. Prebivalstvo ni bilo vsled tega prav nič razburjeno, kar dokazuje, da se bolgarsko ljudstvo ne da preplašiti na noben način in odstraniti s pota, ki si ga je označilo za uresničenje svoje narodne usode.

Pogajanja med bolgarsko in rumunsko vlado radi podobne gospodarske pogodbe, kakor sta jo sklenili Rumunija in Nemčija, potekajo zelo ugodno in bodo skoraj končana. Ministerski predsednik Bratianu se je očitno že odločil tako glede politike kakor usode rumunske države.

Razmerje med entento in Grško se je tako poostrilo, da se skoro zdi, da se odkritega spora ne bo dalo prepričati. Ni verjetno, da bo nova vlada z Rhallisom sestavljena iz članov zbornice. „Athina“ piše: Ne bo treba dolgo čakati in vedeli bomo, zakaj je grški narod še vedno pod orožjem. Narod bo prestrašen gledal, zakaj se mora materialni vojni vzrok prenašati brez vojne. V Larisi, Trikoli, Karbiki, Farsalu, Domoku in Tirnovu v Tesaliji so se vršila velika ljudska protestna zborovanja proti ententnemu načrtu za prevoz srbskih vojakov skozi grško ozemlje. Kralju in vladi so brzojavno poslali ognjevit ugovor proti pritisku in napadom entente tudi po vseh drugih mestih in celi deželi prirede taka protestna zborovanja.

Zapadno bojišče. Topništvo in letalci so na obeh straneh živahno delovali. Boji z ročnimi granatami so se razvili ponoči zahodno od Moze, severovzhodno od Avocourta. V več navalih proti našim jarkom vzhodno od višine Morthomme izveden napad se je izjalovil v ognju pehote. Naši letalci so metali učinkujoče bombe na številna sovražna bivališča in etapske kraje. Obrambni ogenj je sestrelil in uničil pri Tahoure sovražno letalo, neko drugo pa vzhodno od Moze, ki je prevrnjeno padlo.

Pariški poročevalec „Secolo“, govoreč o sedanjem stanju nemške in francoske artiljerije, pravi, da bodo ravno topovi odločili nadaljni potek vojne. Boji pri Verdunu so pokazali, da imajo Nemci malo čet, pa mnogo artiljerije. Zato skušajo štediti s svojimi četami. Francozi imajo dosti čet,

pa premalo artiljerije, zato morajo ostati v defenzivi, ker bi prehod v ofenzivo zahteval sila mnogo žrtv. Nemška težka artiljerija je ogromna po številu in popolna v tehniki, ni pa še dosegla vrhunca svoje popolnosti. Vse je odvisno sedaj od tega, kdo bo prvi. Kakor se poroča, je Nemčija končala vse priprave za tretjo zimsko vojno.

Nemško-Amerikanski konflikt. Dne 20. t. m. je poslanik Združenih držav v Berlinu izročil nemški vladi noto glede vojne s podmorskimi čolni. Nota zahteva od Nemčije, da takoj ustavi doseganje metode podmorske vojne proti pasażirskim in tovornim ladjam in sicer „z besedami in dejanjem“ (erklärt und bewirkt) sicer da bodo Združene države popolnoma pretrgale diplomatske odnose z nemško vlado. Kriza med Nemčijo in Združenimi državami je s tem dospela do vrhunca.

Sicer pa se danes še ne more reči, da nemška vlada ne stoji na principijelno odklanjajočem stališču in da išče sredstev, s katerimi bi bilo mogoče odstraniti napetost. Kakor stoji stvari, bi ne bilo izključeno, da se doseže ugoden rezultat, napovedovati ta ali oni potek dogodkov pa je že radi tega riskantno, ker se je težko informirati o razpoloženju v Washingtonu. — Pričakuje se pa na vsak način ugodnega odgovora.

Domači pregled.

Sodrug i sodružice! 26 let smo praznovali naš praznik 1. maj, solidarno z vsem zavednim delavstvom, posvečajoč ta dan veliki misli osvoboditve človeštva... Zopet se je približal 1. maj, v času, ko je delavstvo v hudi stiski. Še nikdar niso bile majske delavske misli tako polne vročega hrepenenja po uresničenju.

Hudo je! Kljub temu pa ne smemo pozabiti na majske slavnosti in na njen pomen. — Prejšnja leta smo pozivali delavstvo naj ta dan počiva, naj gre namesto v delavnice — na zborovališča, naj na manifestacijskih obhodih dokumentira svojo voljo. Letos v naših krajih ne smemo in ne moremo ponoviti tega poziva. Letos apeliramo le na delavstvo, naj se spominja velikega pomena majske slavnosti, naj premišljuje ob majske listih poprejšnjih let — naj ta dan posveti razmišljanju teženj in ciljev socialistične misli.

V tem zmislu se pripravljamo na majske slavnosti!

Generalna pregledovanja črnovojniških letnikov 1866—1897. K pregledovanju morajo priti vsi v letih 1866—1897 rojeni črnovojniški obvezanci. Izvzeti so: 1. oni, ki se nahajajo itak kot črnovojniki v aktivni vojaški službi, v številni tirolske in predarlske strelce (Standeschützen). Člani drugih črnovojniških dolžnosti podvrženih korporacij pa morajo k pregledovanju; 2. zdravniki; 3. vojaški garžisti, ki so vpokojeni ali se nahajajo „izven službe“; 4. tisti, ki se nahajajo v lokalni oskrbi kakega zavoda za vojaške invalide; 5. tisti, ki so bili go 31. marcu potom superarbitacije kot črnovojniški obvezanci odposlani na dopust ali odpuščeni, ali pa odpuščeni iz skupne armade, domobranstva ali orožništva; 6. oni, ki so za črnovojniško službo z orožjem očitno nesposobni; 7. oni, ki so bili že svoječasno iz nabornih seznamov izbrisani ali pa ki so pozneje dobili certifikat, da so črnovojniške službe oproščeni (Landsturmbefreiungszertifikat), oziroma ki so dobili črnovojniško odpustnico (Landsturmabschied) in oni, ki so bili kot garžisti odpuščeni, oziroma iz evidence izbrisani. Navadna potrdila o nesposobnosti za črnovojniško službo („Zu jedem Landsturm dienste ungeeignet“) pa ne oproščajo dolžnosti priti k pregledovanju; 8. tisti, ki so ta čas črnovojniške službe veljavno oproščeni; 9. od letnikov 1867 in 1866 tudi tisti, ki so vstopili prostovoljno v armado pred dokončanim 19. letom. Epileptiki morajo priti k pregledovanju ter naj-

pozneje takrat prinesli seboj spričevala o svoji bolezni. Vsi, ki so dolžni priti k pregledovanju, se morajo najkasneje do 5. maja javiti na občinskem uradu svojega bivališča. Pregledovanja se vrše od 22. maja do 29. julija t. l.

Vpoklic 18 letnih pod orožje. Za sposobne spoznani črnovojniški obvezanci letnika 1898. bodo poklicani pod orožje v avstrijskih deželah že 11. majnika, v ogrskih pa 29. majnika.

Nabrežina. Deputacija železničarske organizacije v Nabrežini je bila 19. t. m. pri okr. glavarstvu v Sežani zaradi premale odmere sladkorja; vložila je obenem prošnjo v tem smislu. Deputacija je tudi prosila, da bi okr. glavarstvo storilo potrebne korake, da bi dobivali železničarski uslužbenci v Nabrežini živila po znižani ceni, n. pr. moko meso itd. Obljubilo se jim je da se bo po možnosti upoštevalo njih želje. — Prošnja, ki se je vložila glede sladkorja se glasi:

Slavno c. kr. okrajno glavarstvo v Sežani.

Podpisani zastopniki železničarjev na postaji Nabrežina prosijo c. kr. okrajno glavarstvo naj blagovoli izposlovati na pristojnem mestu, da se poviša vsem železničarjem postaje Nabrežina mesečna množina sladkorja na 2 kg za osebo. Vzrok, da prosijo železničarji v Nabrežini za večjo množino sladkorja je, ker je mleko predrago (1 liter 60 v.) in se ga sploh težko dobi, vsled česar so železničarji primorani se hraniti s črno kavo, za katero se pa rabi veliko več sladkorja. Ker imajo železničarji večinoma nočno službo se morajo tudi za čez noč preskrbeti z okrepcilom. To je pa pri današnjih razmerah najceneje kava. Vsled draginje in pomanjkanja si pa železničarji pri tej mali doseganji plači ne morejo dražjega ali boljšega privoščiti in je popolnoma izključeno, da bi mogli jemati seboj v službo kaj drugega, nego kavo. Zato je določena mesečna količina sladkorja ($\frac{3}{4}$ kg) vse premalo, posebno še pri teh razmerah, v katerih morejo živeti železničarji v Nabrežini ko se celo za denar ne dobi ne kruhe ne mesa. Da železničarji vseh kategorij ohranijo svojo delavno silo, je to mogoče le tedaj, če imajo dovolj hrane. Pri svojem naporu delu že itak občutijo preskromno odmerjeno dnevno množino kruha, in sedaj naj zgubijo še zadnje okrepcilo, namreč kavo s sladkorjem.

Na podlagi tega prosijo podpisani zastopniki slavno c. kr. okrajno glavarstvo, naj blagovoli izposlovati železničarskim uslužbencem v Nabrežini vsaj po 2 kg sladkorja za osebo na mesec.

Nabrežina, dne 19. aprila 1916.

Jan Alois l. r., Jagrič Alois l. r.,
Hladnik Josip l. r.

V Gorici je sedaj prebivalstva še okoli 5000, ki s čudovitim mirom vztraja in hladnokrvno prenaša obstreljevanje mesta, ki se vrši sedaj na južnem, sedaj na severnem delu, sedaj v središču mesta.

Žrtve italijanskega letalskega napada na Trst. Italijanski letalski napad na Trst je zahteval devet žrtev, vse v Škedenju. Ti so: Andrej Oblak, star 71 let, Škedenj št. 269, Alvina Čehovin, 9 let, št. 266, Marija Sancin, 36 let, sin Josip, 12 let, Marija Valenčič, 75 let, št. 265, Tereza Flego, 45 let, sin Viktor, 18 mesecev, št. 247, Pierina Sancin, 7 let, Olivija Sancin, 2 leti, sestri, št. 246, (matere nimate več, oče je v Galiciji), Teh devet je mrtvih. Težko ranjeni v bolnišnici so: Olimpija Žagar, 26 let, št. 264, Antonija Flego, 22 let, št. 265 in Olivija Flego, št. 247. Na svojem domu je ostala tudi precej težko ranjena Jožefa Flego, 65 let, št. 247.

Toča v Trstu. V sredo, 19. t. m. popoldne je v Trstu padala precej debela, gosta toča. Na vinogradih je napravila precej škode.

Izmenjani invalidi. Dne 19. t. m. je dospelo 139 izmenjanih invalidov iz ruskega vojnega vjetništva v Avstrijo ter so jih za prvi čas nastanili v c. kr. rezervni bolnici v Litomeřicah.

Prvi invalidi z Ruskega bodo dospeli v prihodnjih dneh v Most (Brück) na severnem Češkem, kjer ostanejo dalje časa. Če bi mogel komu izpolniti kakšno željo, sem z veseljem na razpolago. — Dr. Pavel Štrmšek, c. kr. gimnazijski suplent. Brück (Češko).

Konierence avstrijske in nemške vlade. V sredo dne 26. aprila so prišli na Dunaj zastopniki nemške vlade, da se tukaj razgovore o gospodarsko političnih vprašanjih. Seje bodo v zunanjem ministrtvu.

Pomen novega grba. „Arbeiter Zeitung“ se že dlje časa zavzema za popolno preuredbo avstrijskih notranjih razmer. Zbrala je vse, kar govori za to, da naj se odpravijo sedanje kronovine in naj se na njih mesta postavijo upravna okrožja. Zato s to preureditvijo želi tudi rešiti narodnostno vprašanje. Zdaj je „Arbeiter Zeitung“ odkrila, da je v tem oziru že storjen prvi korak z uveljavljenjem novega grba. Ta novi grb, ki po uradnem razglasilu predstavlja enotnost avstrijske države, je po sodbi „Arbeiter Zeitung“ odstranil značaj kronovin. Doslej so bile državno-pravne individualnosti kraljestva in kronovine prvotnosti, iz katerih je bila država sestavljena, zdaj pa država ni več skupina kraljestev in dežel, nego stoji pred njimi in so kronovine le deli države. „Arbeiter Zeitung“ vidi v tem dokaz, da je država krenila v smer, da se preuredi tako, da bo sestavljena iz upravnih delov. Državni zbor po njenem mnenju ni več zastopnik kraljestev in dežel, nego reprezentant države in nimajo več deželni zbori prvenstva, kakor je bilo doslej vsaj v teoriji, nego državni zbor. Morda je novi grb res prednaznanilo, v kaki smeri se izvrši notranja preuredba države.

Pričo celega skladišča živil je lakote umrla. V Kral. Vynohradih (Praga) so našli 30 let staro Zdenko Sosno mrtvo v njenem stanovanju. To stanovanje je bilo natlačeno polno živil, Zdenka Sosna pa je umrla vsled lakote. Sosedje so povedali, da je Zdenka Sosna živela že ves čas v strahu, da je bo lakote konec, zato je zbirala živila, a se jih ni dotaknila. Zdravniki pravijo, da je to slučaj vojne psihose.

Svetovni pregled.

Goltz paša umrl. General-feldmaršal baron von der Goltz je po desetdnevni bolezni dne 19. aprila v glavnem stanu svoje turške armade umrl za pegastim legarjem.

Japonska in združene države ameriške. „Morningpost“ javlja iz Washingtona, da je japonski poslanik ugovarjal zakonskemu načrtu, s katerim naj bo izseljencem iz Azije prepovedan prihod v Združene države ameriške.

Ruski proračun. Glasom zadnjih uradnih poročil znašajo ruski dohodki 3191 milijonov, izdatki pa 3646 milijonov. Deficit znaša torej 455 milijonov. Ruski državni dolg je znašal jnuarja 1916 vsoto 18 milijard, za kar je bilo plačevati 625 milijonov obresti.

Reorganizirana srbska armada. Kakor poroča „Petit Journal“ s Krfa je sedaj srbska vojska popolnoma opremljena s francoskimi uniformami in puškami. armada šteje 130.000 mož in se nahaja v izvrstnem stanju.

Francoski parlament. Iz Pariza poročajo, da sta se zbornica in senat odgodila do dne 18. maja.

Veliki nemiri na Irskem. Šef tajnik Irske Dirrel je naznanil v poslaniški zbornici, da so izbruhnili 24. t. m. v Dublinu težki nemiri. Poštno poslopje so zasedli uporniki s silo in odrezali brzojavne zveze. Tekom dne so došli vojaki, ki zdaj popolnoma obvladajo položaj. Sodijo, da je izgu-

bilo življenje 12 oseb, med njimi 4 ali vojakov.

Krvavi upor v Lizboni. Iz Lizbone se poroča o krvavih nemirih. Uprlo in odpovedalo je pokorščino več polkov. Skupno z vojaki je vdrl mob v veliko trgovin in jih popolnoma oplenil.

Novačenje na Angleškem. Ministrski predsednik Sir Robert Borden je odgovoril deputaciji iz vseh okrajev v deželi poslanih zastopnikov, ki je zahtevala, naj se uvede kakorkoli že službena dolžnost, da je pridobljenih že nad 300.000 mož in se temu pridružuje vsak dan še 1000 novincev. Vlada razmotriva načrt, kako bi se preprečilo, da bi se industriji ne kratili delavci. Hkrati skrbi, da doseže višek v izdelovanju municije.

Srbski prestolonaslednik napoti k svojim četam. Srbskega prpstolonaslednika Aleksandra so pri dohodu v Rim sprejeli srbski diplomatski zastopniki pri Kvirinalu in Vatikenu in zastopniki italijanske vlade. Po deseturnem bivanju je odpotoval preko Brindisi na Krf ali v Solun.

Boji v Mehiki. Poveljnik 10. konjeniškega polka, ki je, kakor se sodi, severno od Parrala odrezan, je naprosil glavni stan, naj pošlje takoj letalo, ker mora podati važno poročilo o dogodkih po porazu v Parralu.

Amerikanske priprave. Wilsonova nota je vzbudila med ameriškano mladino splošno navdušenje. En milijon dijakov se je javilo prostovoljno v vojaško službo za slučaj, da pride do preloma z Nemčijo. Senat je odobril zakon, ki zvišuje število vojaštva pri armadi na 250.000, pri milici na 280.000 in pri prostovoljni črni vojski na 261.000 mož. Votiral je 15 milijonov dolarjev vojnega kredita.

Nesreča na morju. Kitajska križarka „Hai-Jung“ je v soboto spremljala transporte vojakov na južne otoke Čusanovega arhipela. Spotoma je zadela ob parnik „Hsinjy“ in ga potopila. Na krovu je bilo 1000 mož, od katerih jih je bilo le 30 rešenih.

Ogri in avstrijski profesorji. Grof Tisza je v svojem novoletnem govoru govoril o nekih avstrijskih tendencah proti ogrski neodvisnosti. Na interpelacijo poslanca Rakovszkega je nato izjavil, da take tendence razširjajo nekateri avstrijski vseučiliški profesorji. Ogrsko časopisje je nato začelo te može silovito napadati in zmerjati. Zveza dunajskih vseučiliških profesorjev je sedaj izjavila, da je prepričana, da ti profesorji streme za resnico in da mladine ne ščuvajo. Na ogrske žalitve ne dajo drugega odgovora. — Ali bodo Ogri zadovoljni s tem odgovorom?

Fellerjev blagodejni poživljajoči fluid iz rastlinskih esenc z zn.

„ELSA-FLUID“

odpravlja
bolečine v udih.

12 steklenic franko 6 K. Lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elzatrž št. 334 (Hrvaško). Nad 100.000 zahvalnih pisem in zdravniških priporočil. V. a

V Berlinu se ni govorilo odločilnih vprašanjih? Obisk barona Buriana je veljal razgovoru o vseh visečih vprašanjih, kakor se to med vojno redno dogaja med vodilnimi državniki zavezniških držav. Na razgovoru, ki se je zelo zadovoljno končal, ni bilo kako odločilno vprašanje prav nič

na programu. — Berlinski dopisnik „Frankf. Ztg.“ pa pravi: Iz Dunaja prihajajoča in v tamošnjih poučenih krogih nastala domneva, da je ta obisk v zvezi z zadnjim kanclerjevim govorom, je prav verjetna, kajti kar je kancler namignil o vojnih ciljih na vzhodu, je prav izrecno kazalo na skupnost naših interesov z interesi naše avstro-ogrške zaveznice.

Nemški državni zbor. Proračunski odsek državnega zbora je razpravljal v nadaljnjem poteku seje o socialnodemokratskem predlogu o obdavčenju prirastka imetja na dedščinah z razširjenjem zakona o davku na dedščine. Državni tajnik dr. Helfferich je izjavil, da se zvezne države sedaj ne morejo priključiti predlogu. Tudi meščanske stranke so odklonile predlog, da naj bi se od oseb in družb, ki so dolžne plačevati obrambni prispevek, po načelu zakona o obrambnem prispevku pobiral poseben davek v višini ene tretjine postavk obrambnega prispevka, ako imetje in dohodek, katera prizadeva vojni prispevek, nista podvržena davku na vojni dobiček. Predlog ima namen, da se velika imetja, ki so ostala brez prirastka vojnega dobička, pritegnejo za enkratno plačilo. Bavarski pooblaščenec v zveznem svetu se je izrekel iz državnopravnih razlogov proti predlogu, ki je bil nato sprejet z glasovi naprednjakov, nacionalnih liberalcev in socialnih demokratov.

Podporni sklad.

XIV. izkaz.

Hafner Ivan, Pulj, K 4.—, h katerim so prispevali: Cerar K 1.—, Zuban K 1.—, Čanžek K 2.—; Stranka Uschanova nabrala v filijalki Konsum. dr. v Sodni ulici K 173, skupaj K 573; prej izkazanih K 166664, skupaj torej K 167237.

Prispevke sprejema sodružica Alojzija Štebijeve, Ljubljana, Franca Jožefa cesta 5.

Izdajatelj Ivan Mlinar.

Odgovorni urednik Viktor Zore.

Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

P. n.

Moja žena je napravila za velikonočne praznike potico iz Vašega - - - „Sida-medu“ katera je bila v resnici izborna. Prosim, pošljite mi z obratno pošto še 6 zavrtkov za K 2.— Vsakemu priporočam ta izborni „Sida-med“.

Z odličnim spoštovanjem

IVAN KAVČIČ.

Naroča se pri: JOSIP BERDAJS, Ljubljana 5, Zeljarska ulica.

OKRAJNA BOLNIŠKA BLAGAJNA V ZAGORJU OB SAVI.

Pisarna: V poslopiju Občnega konsumnega društva I. nadstropje. — Uradne ure so od 8. do 12. ure dop. in od 2. do 5. ure pop. Ob nedeljah in praznikih se ne uraduje.

Zdravnik blagajne.	Ordinira dopoldne.	Z a čl a n e :
Dr. Tomo Zarnik v Zagorju.	od 9. do 11. ure	V občinah: Zagorje, Kotedrež, Aržiše St. Lambert in Kolovrat
Dr. Ivan Premrov, Gradec pri Litiji	od 8. do pol 12. ure	V sodnem okraju Litija, izvezni člani iz predilnice
Dr. Karol Wisinger, v predilnici v Gradcu pri Litiji	od 8. do 9. ure	Za člane iz predilnice v Gradcu pri Litiji
Dr. Rudolf Repič, Št. Vid pri Zatični	od 9. do 11. ure	V sodnem okraju Višnjagora

Člani iz občin Zagorje, Kotedrež, Aržiše, St. Lambert in Kolovrat, ki potrebujejo zdravniško pomoč, se morajo zglasiti v pisarni bolniške blagajne, da se jim izstavi nakaznico za zdravnika. Člani iz predilnice se izkažejo pri zdravniku s svojo izkaznico. Vsi ostali člani iz sodnih okrajev Litija in Višnjagora, se morajo pri zdravniku izkazati z nakaznico, izgotovljeno od njih delodajalca. Stroškov, ki nastanejo, kadar zboleli član sam pozove druge zdravnike, da ga lečijo, ne povrne bolniška blagajna. Od blagajniškega zdravnika izpolnjeni bolniški list, se mora takoj oddati v blagajniški pisarni. Za vstop v bolnico je treba nakaznice. S pritožbami se je obračati na načelnika blagajne.

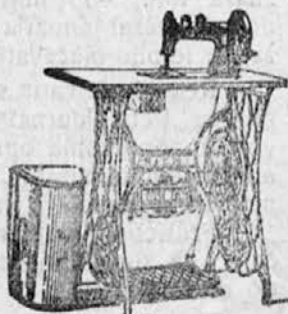
Načelstvo.

Lepo posestvo

v okolici mesta Idrije ležeče, se pod ugodnimi pogoji takoj proda. Zraven spada hiša s štirimi stanovanji in hlevom in druga gospodarska poslopja. (Redi se letno 4—5 goved). Več se izve v gostilni M. K o g e j, Idrija 424, Kranjsko. 3-3

Ivan Jax in sin,
Ljubljana Dunajska cesta 17
priporoča svojo bogato zalogo

šivalnih strojev
in stroje za pletenje
(Strickmaschinen)
za rodbino in obrt.
Pisalni stroji Adler.

Vozna kolesa.
Ceniki se dobe za-
stonj in franko.

Učiteljska tiskarna

LJUBLJANA, Franciška ulica št. 6.

registrirana zadruga z omejeno zavezo.

Tiskovine za šole, župan-
stva in urade. Najmoder-
nejše plakate in vabila za
.. shode in veselice. ..

Letne zaključke

Najmodernejša uredba za
tiskanje listov, knjig, bro-
.. šur, muzikalij itd. ..

Stereotipija. Litografija.

Okrajna bolniška blagajna v Ljubljani.

Pisarna: Turjaški trg št. 4, prvo nadstropje. Uradne ure so od 8. zjutraj do 2. popoldne. Ob nedeljah in praznikih je blagajna zaprta.

Zdravnik blagajne	Ordinira		Stanovanje
	dopol.	popol.	
Dr. Košenina Peter splošno zdravljenje	1/21—1/21		Turjaški trg št. 4 v okr. bol. blag.
Dr. Breskvar Viktor	1.—3. pop.		Turjaški trg št. 4 v okr. bol. blag.
Dr. Rock Emil očesne in ušesne bol.	10—12	2—3	Franciška ul. št. 4. pritličje
Dr. Kraigher Alojzij	1.—3. pop.		Poljanska cesta 18/I.

Člani, ki potrebujejo zdravniško pomoč, se morajo zglasiti v pisarni bolniške blagajne, da se jim izstavi nakaznico za zdravnika (bolniško zglasnico); brez te ordinirajo zdravniki le v nujnih slučajih, Troškov, ki nastanejo, kadar zboleli član sam pozove druge zdravnike, da ga lečijo, ne povrne bolniška blagajna. Od blagajniškega zdravnika izpolnjeni bolniški list se mora takoj oddati v blagajniški pisarni. Ob nedeljah in praznikih se ordinira le v nujnih slučajih. Za vstop v bolnico je treba nakaznice. Zdravila se dobe v vseh ljubljanskih lekarnah. Bolniščnina se izplačuje vsako soboto, če je ta dan praznik, pa dan prej od 8. zjutraj do 1. popoldne. S pritožbami se je obračati do načelnika okrajne bolniške blagajne.

Načelstvo.

Vojaški čevlji

za častnike in
moštvo

se dobe v vsaki množini v zalogi tovarne

Peter Kozina & Ko.

Ljubljana,
Breg št. 20.